

VERTROUWELIJK

REG. NO.
CLASS. NO.
NOV 5 1976
KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
MINISTERIE VAN BUREAU
DE WETENSCAPEN

MAANDOVERZICHT

A

No. 10 1976

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

11

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht nr.10 - 1976

(Tijdvak van 1-10-1976 t/m 31-10-1976)

I N H O U D

Nr. 1300.469	blz.
China / "Gematigden" beslechten machtsstrijd tegen "Radicalen" in hun voordeel	1
De Rode Hulp en het Palestijnse vraagstuk	7
Beweging voor Arbeiders-Zelfbeheer (BAZ)	9
CPN terug naar de basis	13

CHINA/"GEMATIGDEN" BESLECHTEN MACHTSSTRIJD TEGEN "RADICALEN" IN HUN VOORDEEL

"Contrarevolutionaire revisionisten", "typische vertegenwoordigers van een in het hart van de (Chinese Communistische) partij geïnfiltreerde bourgeoisie", "kapitalisten", "rechtse afwijkingen" of "capitulatonisten" zou men als China-waarnemer en hoogstwaarschijnlijk ook als politiek geëngageerde Chinees in het begin van de afgelopen maand zonder veel bedenkingen onder de aanhangers en geestverwanten van de in april j.l. afgezette vice-premier, partij-vice-voorzitter en chefstaf TENG Hsiao-p'ing (72) hebben gezocht.

Nu echter, amper vier weken later en nog geen twee maanden na het overlijden van MAO Tse-tung (9 september) wordt nota bene door de autoriteiten in Peking zelf bezworen dat het primair de vier topfiguren zijn van wat men buiten de Volksrepubliek algemeen de "radicale partij-factie" placht te noemen. Paradoxaal genoeg dus uitgerekend TENG's felste tegenstanders van destijds: de CPC-Politburoleden WANG Hung-wen (41, tweede partij-vice-voorzitter en lange tijd de gedoodverfde opvolger van MAO), CHANG Ch'un-ch'iao (66, eerste vice-premier en directeur van de politieke afdeling van het Volksbevrijdingsleger), CHIANG Ch'ing (61, MAO's weduwe en specialiste in culturele aangelegenheden) en YAO Wen-Yuan (46, partij-ideoloog, publicist en propagandachef).

De door dit viertal en hun gevolg altijd gretig en fanatiek gehanteerde, specifiek Chinese dialectiek is thans tegen henzelf gekeerd en heeft ze met hun voormalige, succesvol bestreden vijand TENG onder één en dezelfde noemer gebracht.

Tot dusver mag men als het belangrijkste beschouwen dat het snelle, krachtige en kennelijk uitstekend georganiseerde optreden van de "niet-radicalen" partijtop onder leiding van HUA Kuo-feng tegen de dogmatische "Shanghai"-factie *), in de week na 7 oktober op verrassend concrete wijze bevestigde wat in grote lijnen al enige tijd werd vermoed.

---

*) Zo genoemd naar het bolwerk van het genoemde viertal en onder meer de plaats van herkomst en machtsbasis van drie van de vier: WANG Hung-wen, CHANG Ch'un-ch'iao en YAO Wen-yuan.

Namelijk:

- dat HUA Kuo-feng al tenminste sinds zijn benoeming tot premier ad interim in februari van dit jaar aan een hechte fundering voor zijn toekomstige machtspositie moet hebben gebouwd en in ieder geval (achteraf beschouwd) nimmer genoeg zal hebben genomen met de rol van overgangs- of compromisfiguur die hem van meet af aan door de buitenwacht is toegedicht;
  - dat de "radicalen" met handige gebruikmaking van het gewicht van MAO Tse-tung's woorden en hun overwegende positie binnen de nieuwsvoorziening en partijpropaganda in de Volksrepubliek, al die tijd zowel voor zichzelf als naar buiten toe slechts de indruk hebben gewekt sterker en invloedrijker te zijn dan in werkelijkheid het geval was. (Zo zou bijvoorbeeld, volgens onbevestigde geruchten, CHANG Ch'un-ch'iao's dreigement om een campagne in de Chinese pers te beginnen tegen HUA Kuo-feng als niet CHIANG Ch'ing het CPC-voorzitterschap zou krijgen, als bluf moeten worden beschouwd). Het tijdsbestek waar binnen de stemming in het "radicaal" te boek staande Shanghai is omgeslagen spreekt dan ook voor zich;
  - dat de militaire leiders in het land, indien daartoe genoodzaakt, bij een keuze voor de "niet-radicalen" (ook wel genoemd: pragmatische of gematigde) partijvleugel zouden opteren. Het doortastende optreden van legereenheden tegen "radicalen" (en o.a. tegen de volksmilitie in Shanghai die naar het schijnt aanvankelijk nog verzet heeft geboden) is een der voornaamste factoren geweest in de relatief soepel verlopen uitschakeling van de gewraakte factie.
- Zó geolied en gecoördineerd hebben de acties plaatsgevonden dat in sommige kringen zelfs de gedachte is ontstaan aan een goed voorbereide "militair-pragmatische" coup van HUA c.s. en niet, zoals de inmiddels 180° gedraaide Chinese pers momenteel wil, een door de "radicale" samenzwering, MAO-falsificatie en dreigende partijscheuring geprovoceerde tegenmaatregel. Het (dan ook) betrekkelijk kleine aantal - een dertigtal - gearresteerden omvat naar verluidt naast het genoemde kwartet prominenten ook MAO Tse-tung's neef MAO Yuan-hsin (die o.a. politiek commissaris van de Noordoostchinese militaire regio Shenyang is), de minister van Cultuur YU Hui-yung en enige "radicalen" uit Shanghai en Peking, actief in resp. partij- en onderwijs- propagandakringen.

Wat er zich precies heeft afgespeeld tussen - ruwweg - de plechtigheden rond het overlijden van MAO op het T'ien An Men-plein (18 september) en de massabijeenkomst op diezelfde plaats ter viering van de benoeming van HUA Kuo-feng tot CPC-voorzitter en voorzitter van de Militaire Commissie van het Centraal Comité van de CPC (24 oktober) is nog altijd niet bekend. Het nieuwe regiem schijnt de bevolking echter de officiële lezing, zijn eigen versie uiteraard, in het vooruitzicht gesteld te hebben.

Of daarin zal worden bekendgemaakt wie de drie of vier doden zijn die er tijdens de schermutselingen, waarmee de arrestaties dan toch zijn gepaard gegaan, gevallen zijn moet dan ook nog worden afgewacht. Veel speculaties houden rekening met een of meer gestorven leden van het kwartet Politburo-"radicalen".

In korte chronologische volgorde is voorlopig alvast over de verslagperiode te noteren:

- 7 oktober : Een formele resolutie van partij- en staatsleiding (off. 8 oktober) besluit MAO Tse-tung in een kristallen sarcofaag in een mausoleum te Peking te zullen conserveren en het voorzitterschap van een commissie die de verzamelde werken van wijlen de Grote Roerganger (MAO) zal verzorgen, in handen te leggen van HUA Kuo-feng. De pers spreekt van "het CC onder leiding van HUA Kuo-feng", muurkranten al van "CPC-voorzitter HUA".
- 9+10 oktober : Eerste meldingen van de arrestatie van "de vier" met aanhangers en het vallen van drie doden daarbij. Deze ingreep heeft vermoedelijk reeds op 7 oktober plaats gehad. Het Volksdagblad lanceert een oud citaat van MAO dat onmiskenbaar reminiscenties oproept aan de samenzwering van LIN Piao (de vroegere Defensie-minister die, volgens de officiële lezing na een mislukte aanslag op MAO verongelukte op zijn vlucht naar de Sowjet-Unie, september 1971). Het partijdagblad citeert: "beoefen marxisme en geen revisionisme, streef eenheid na en geen splitsing, wees open en oprecht, intrigeer niet en span niet samen".
- 11+12 oktober : Meer arrestaties worden bekend, met name onder "radicale" studenten en auteurs in Shanghai en Peking. Ook

een aantal prominenten (w.o. MAO's neef en de Cultuurminister) zou zijn ingerekend.

14+15 oktober : De stemming in het "radicale" bolwerk Shanghai is volledig omgeslagen. In grote demonstraties wordt het viertal WANG-CHANG-CHIANG-YAO verbaal ontluisterd. Terwijl ook andere grote steden met betogingen reageren, is het eigenlijk alleen de landelijke pers die nog geen aanduiding geeft.

19 oktober : Zonder nog namen te noemen komt de Chinese pers voor de eerste maal met duidelijke beschuldigingen tegen een actuele samenzwering waarbij "het Denken van MAO Tse-tung werd verraden, de richtlijnen van voorzitter MAO werden gewijzigd, revisionisme en scheurmakerij beoefend, samengezwoeren en getracht is om de macht in staat en partij te veroveren".

21 oktober : Het Chinese persbureau NCNA noemt HUA Kuo-feng "Voorzitter van de CPC" en verklaart dat deze benoeming MAO's eigen wens geweest is. De samenzweerdere worden beticht van oppositie tegen onderdelen van het binnenlands en buitenlandse beleid. Pas nu worden WANG Hungwen, CHANG Ch'un-ch'iao, CHIANG Ch'ing en YAO Wen-yuan met naam en toenaam genoemd in een officiële NCNA-publicatie. De "anti-partijklied" komt op één lijn te staan met de nog steeds - zij het minder intensief - bekritiseerde TENG Hsiao-p'ing.

24 oktober : Een massameeting op Peking's T'ien An Men-plein luistert HUA's promotie op. Een voltallig CPC-Politburo, uitgezonderd de zieke en hoogbejaarde LIU Po-ch'eng, geeft acte de présence. Alleen "het viertal" blijkt te zijn verdwenen; van aanvullingen op de opengevalen plaatsen is nog geen sprake.

25 oktober : De partijpers (Rode Vlag, Volksdagblad en Dagblad van het Bevrijdingsleger) geeft in een gezamenlijk hoofdartikel ruchtbaarheid aan MAO's bezwaren destijds (juli 1974) tegen het bestaan van een "radicale"

factie, diens waarschuwing voor de "wilde ambities" van zijn echtgenote CHIANG Ch'ing (eind-1974) en zijn legitimatie van HUA's positie (op voorhand) met een handgeschreven verzuchting: "Met U aan de leiding ben ik gerust". (30 april van dit jaar)

- 26 oktober : Shanghai krijgt een nieuwe leiding.
- 28 oktober : Peking blijkt van de Oosteuropese CP-leiders slechts de felicitaties aan HUA, afkomstig van CEAUSESCU en HOXHA (resp. Roemenië en Albanië) te hebben geaccepteerd. De boodschappen van de overigen, inclusief die van CPSU-secretaris-generaal BREZJNEW, werden net als indertijd de condoleances bij MAO's overlijden, geweigerd. Enkele dagen later publiceert NCNA overigens wel de gelukwens van de Joegoslavische CP-leider TITO, maar zijn boodschap draagt duidelijk een staatskarakter.

Als bij het afsluiten van de maand oktober de "kruitdampen" boven Peking enigszins zijn opgetrokken, heeft een kennelijk pragmatisch ingesteld regiem snel en doelmatig afgerekend met de "radicale" oppositie. De nieuwe machthebbers geven reeds aan - na wijziging en uitstel van de aanvang van het volgende, vijfde Vijfjarenplan (1976-80) tot 1977 - het op eenheid, stabiliteit, productie en modernisering gerichte beleid naar de blauwdruk van wijlen premier CHOU En-lai (en gepresenteerd op het Vierde Nationale Volkscongres, januari 1975) alsnog in praktijk te zullen brengen.

Op het gebied van de buitenlandse politiek is door de huidige machthebbers in Peking inmiddels verklaard dat de bestaande lijn zal worden gehandhaafd. In tegenstelling tot de Sowjet-Unie, waar de anti-Chinese kritiek in de pers sedert het overlijden van MAO Tse-tung opvallend is gereduceerd, heeft de Volksrepubliek dan ook nog geen reële aanwijzing gegeven dat de bestaande geschillen, al was het maar op staatsniveau, met enig succes zouden kunnen worden aangepakt.

In het personele vlak concentreert een en ander zich voorlopig rond HUA Kuo-feng, behalve partijvoorzitter (en dus opperbevelhebber over de Chinese strijdkrachten) en voorzitter van de Militaire Commissie van het CC van de CPC, formeel ook nog altijd premier en

minister van Openbare Veiligheid.

Desalniettemin en ondanks de halfslachtige ontkenningen van Chinese woordvoerders (in de trant van: "Sommige geruchten zijn waar, sommige niet") valt binnenkort de benoeming te verwachten van bij uitstek gema-tigden als LI Hsien-nien (71, CPC-Politburolid, vice-premier en finan-cieel expert) tot premier en van YEH Chien-ying (78, CPC vice-voorzitter en minister van Defensie) tot Volkscongres-voorzitter. Met zulke lieden op deze plaatsen en nog een aantal andere kan het regiem-HUA, verder ongehinderd door "radicale" oppositie en obstructie, het beleid geleide-lijk een eigen pragmatisch gezicht geven.

De Rode Hulp en het Palestijnse vraagstuk

Hoe het begon

De Rode Jeugd vond in het begin van de zeventiger jaren voor haar gewelddadig optreden o.m. gericht tegen enkele vestigingen van grote bedrijven in Nederland een theoretische rechtvaardiging in de door de voormalige Braziliaanse guerrillaleider Carlos MARIGHELLA uitgewerkte theorie over de methodiek van de stadsguerrilla en de zogenaamde omsingelings-theorie van de inmiddels in China verguisde LIN PIAO.

De arrestaties en daaropvolgende veroordelingen van de Rode Jeugd-activisten Lucien van HOESEL en Ger FLOKSTRA wegens het voorhanden hebben van bommaterialen was h.t.l. (mede) aanleiding om in navolging van initiatieven in bijv. West-Duitsland tot de oprichting van een Rode Hulp-organisatie over te gaan "ter ondersteuning van politieke gevangenen in en buiten Nederland". Het is deze Rode Hulp-organisatie, die het in 1974 opgeheven legale gedeelte van de Rode Jeugd heet te hebben vervangen, doch die in werkelijkheid is te beschouwen als een mantelorganisatie van de illegale tak van de Rode Jeugd.

Sinds haar oprichting heeft de Rode Hulp zich beijverd om contacten te leggen met gelijkgezinde organisaties in binnen- en buitenland. Steeds meer ook voelden leden van deze organisatie zich betrokken bij het Palestijnse vraagstuk, hetgeen uiteindelijk resulteerde in contacten met vertegenwoordigers van het Popular Front for the Liberation of Palestine (PFLP).

PFLP-trainingskamp

Gedurende de maand juli van dit jaar hebben ongeveer 15 leden van de Rode Hulp en het Palestina Komitee, een Ier en een Zuid-Molukker deelgenomen aan een PFLP-trainingskamp in Aden (Zuid-Jemen). In de organisatie van dit kamp namen vooral Adri en Ciska EEKEN een centrale plaats in. Beiden hadden reeds in 1975 deelgenomen aan een door het Palestina Komitee georganiseerd (El Fatah-) werkkamp in de omgeving van Beiroet.

De opleiding in het PFLP-kamp bestond uit een politiek ideologisch en een militair gedeelte. Op het programma van de commando-training, welke werd gegeven door West-Duitsers, stond onder meer: het uitvoeren

van commando-aanvallen op gebouwen, het omgaan met (automatische) vuurwapenen en explosieven en het werpen van handgranaten.

PFLP-opdracht

Tot de deelnemers aan het genoemde PFLP-trainingskamp in Aden behoorden ook de RH-leden Lidwina JANSSEN en Marius NIEUWBURG. Na terugkeer in Nederland ontvingen beiden van de PFLP medio september de opdracht het vliegveld in Tel Aviv te fotograferen, daarbij te letten op beveiligingsmaatregelen en, ter voorbereiding van een actie in naam van de PFLP, de Air France vliegroute Parijs-Tel Aviv-Bombay te verkennen.

NIEUWBURG onttrok zich aan het eerste deel van de opdracht, omdat de stempels in zijn paspoort bij de Israëlische autoriteiten argwaan zouden kunnen wekken en vloog direct door naar Bombay.

Mej. JANSSEN is bij haar aankomst op het vliegveld van Tel Aviv op 27 september gearresteerd en zal in Israël worden berecht. Haar vriend werd kort na aankomst in Bombay eveneens aangehouden, doch naderhand weer op vrije voeten gesteld en is inmiddels in Nederland teruggekeerd.

*
* *

Beweging voor Arbeiders-Zelfbeheer (BAZ)

Internationaal

Sinds de oprichting van de Vierde Internationale in 1938 zijn de aanhangers van TROTSKY keer op keer er niet in geslaagd politieke meningsverschillen en persoonlijke vetes intern op te lossen en de eenheid te bewaren. De diverse stromingen van het trotskisme die daardoor zijn ontstaan, hebben even zovele namen gekregen maar in de wandeling zijn ze vernoemd naar een belangrijk orgaan of persoon, zodat thans gesproken wordt over de Vierde Internationale - Tendens "Verenigd Secretariaat", Tendens "PABLO", Tendens "LAMBERT", Tendens "HEALY" en Tendens "POSADAS".

Nederland

De Nederlandse trotskisten behoorden tot de midden zestiger jaren tot wat nu de Tendens "Verenigd Secretariaat" genoemd wordt, de grootste stroming. Toen Michel RAPTIS, alias PABLO, overging in '64/'65 tot de oprichting van een Internationale Revolutionair-Marxistische Tendens (IRMT), de Tendens "PABLO", sloten de Nederlanders zich daarbij aan. In april 1972 werd echter besloten terug te keren tot het "Verenigd Secretariaat". Maurice FERARES conformeerde zich niet aan deze uitspraak en richtte het Comité van Revolutionaire Marxisten (CRM) op. De "Rode Oktober" werd het blad van de nieuwe groepering.

Noot: De "teruggekeerden" vormden de Revolutionair Communistische Bond (RCB), die in december 1974 fuseerde met de Kommunistenbond Proletarities Links (KBPL). Aan deze vergrote Sectie werd de naam Internationale Kommunistenbond (IKB) gegeven. Zij geeft o.m. de bladen "Internationale", "Barrikade" en "Proletarities Links" uit.

Conform het internationaal ingenomen standpunt (IRMT is niet dé maar een revolutionaire groepering) en om uiting te geven aan de groei van het Comité werd begin 1976 besloten de naam te veranderen in Beweging voor Arbeiders-Zelfbestuur.

FERARES had inmiddels medestanders gevonden in Rotterdam, Groningen, Nijmegen en Arnhem. Hij bleef doorgaan met de uitgifte van de "Rode Oktober" en bracht (augustus/september 1975) ook nog het blad "Socialisties Zelfbeheer" *) op de markt, waarvan tot nu toe zes nummers zijn verschenen.

---

*) Redactieadres: Citroenvlinderstraat 45, Nijmegen.

Program

Zoals de naam al zegt is de BAZ voorstander van "socialisties zelf-beheer". De arbeiders moeten de macht in de bedrijven hebben, de wijkbewoners beheren hun wijk, scholieren hebben het op de school voor het zeggen en soldaten en matrozen bepalen zelf het doen en laten van de krijgsmacht.

Het enige middel waardoor een dergelijke, zelfbeheerde communistische maatschappij tot stand kan komen, is de economische, politieke en militaire strijd van de internationale arbeidersklasse (uit het Beknopt Program). De eisen die uit deze doelstelling voortvloeien zijn o.a.:

- socialisatie van de bedrijven en ondernemingen;
- monopolie van de Staat op de buitenlandse handel;
- afschaffing van de monarchie en uitroeping van de republiek;
- afschaffing van het beroepsleger, de beroeps politie en de geheime diensten; vorming van formaties van gewapende arbeiders ter bescherming van de openbare orde en ter verdediging van het land tegen imperialistische aanvallen;
- uit de NAVO en de EEG alsmede uit alle andere militaire, politieke, economische en politionele, internationale kapitalistische organisaties treden;
- afschaffing van de Eerste en Tweede Kamer, de Provinciale Staten en Gemeenteraden en hun vervanging door raden-parlementen door en van arbeiders, jongeren, soldaten, landarbeiders en andere nu in de maatschappij onderdrukte groeperingen.

Eenheidspolitiek

De gedachte van het Eenheidsfront als eerste stap op de weg naar de omverwerping van de bestaande maatschappelijke orde is noch origineel noch de wens van de IRMT en BAZ alleen. Ook de "concurrentie" (de IKB) stelt pogingen in het werk om een dergelijk front van de grond te krijgen, en het is dan ook niet verwonderlijk dat BAZ en IKB samen met andere organisaties opereren, mits men het eens kan worden over een zogenaamd minimum-platform.

Het is mogelijk dat in het kader van deze eenheidspolitiek IKB en BAZ zich zullen verzoenen, temeer daar de "Chinese kwestie" nauwelijks nog een "kwestie" kan zijn.

Noot: De "Chinese kwestie": RAPTIS en de zijnen waren overtuigd van de stalinistische en bureaucratische aard van het Chinees communisme. Zij weigerden zich te onderwerpen aan de Congres-uitspraak (1963), die hen verplichtte in het openbaar een lijn van kritische ondersteuning van de maoïstische leiding te verdedigen, en bijvoorbeeld, de beweging van Roberto HOLDEN wél en de MPLA niét te steunen. Nog steeds scharen de pabloïsten zich achter de MPLA.

Ernest MANDEL, een van de meest gezaghebbende leiders van de Tendens Verenigd Secretariaat, heeft onlangs nog verwoord hoe in zijn tendens gedacht wordt over (de ontwikkelingen in) China. Een "tragische evolutie" noemde hij de koerswijziging in de buitenlandse politiek van dit land, uitgedragen door diplomaten die een "reactionaire rol" spelen. MANDEL blijft echter optimistisch over de kansen voor een wereldrevolutie, ook in en vanuit dat land, omdat de "manoeuvres van de bureaucratische, maoïstische fractie een halt worden toegeroepen door de autonome dynamiek van de massabeweging ....." (Inprecor, 10 juni 1976).

De Nederlandse trotskisten, verenigd in de IKB, hebben daarenboven inmiddels al diverse malen laten blijken dat eenheidspolitiek voor hen ook betekent samenwerking met de revolutionair-marxisten van FERARES. De IKB beschouwt de BAZ zelfs als een van de mogelijke polen van de "brede voorhoede" (BV). In de resolutie van het derde IKB congres (april 1976), opgenomen in het blad Proletarismes Links, wordt hierover gezegd:

"De situatie in de 'oude' brede voorhoede schept ruimte voor organisaties als BAZ en Vrije Socialisten om een opmerkelijke vooruitgang te boeken, al moet het belang ervan niet overschat worden."

Activiteiten

BAZ ontplooit zijn activiteiten in het algemeen in samenwerking met andere organisaties, waarbij niet zelden het initiatief uitgaat van de groep van FERARES.

Samenwerking - sinds medio 1975 - is er in enigerlei vorm geweest tussen BAZ en o.a. Rood Solidariteits Front, Organisatie voor Arbeidersbelangen, Socialistische Jeugd, Wereldwinkel Arnhem en Bedrijven Kontakt Groep Nijmegen. Bovendien heeft BAZ meegedaan aan de voorbereiding van het (mislukte) anti-militaristisch Werkcongres (eind 1975) en probeert de beweging samen met de "witte" BVD en de IKB de agitatie tegen invoering

van een vrijwilligersleger in Nederland op gewenst peil te houden.

Waarschijnlijk op initiatief van FERARES zelf werd voorjaar 1976 KOVI opgericht, het Komitee Onderdrukte Volkeren in en bij Indonesië (West-Papua, Oost-Timor, Zuid-Molukken), waarin, naast BAZ, o.a. zitting hebben: het Indonesië Komitee Hengelo, Wereldwinkel Groningen, Rood Solidariteitsfront, Wereldwinkel Den Haag en Werkgroep Zuid-Molukken Groningen.

Resumé

Is Maurice FERARES er als aanhanger van de Vierde Internationale niet of nauwelijks in geslaagd zijn trotskistische ideeën meer gestalte te geven, als spil van BAZ en KOVI speelt hij toch weer een eigen partij in het linkse orkest in Nederland. Hij is daarin geslaagd door groei van zijn eigen organisatie, door toegenomen samenwerking met andere groeperingen en door blijkbaar te kunnen beschikken over voldoende liquide middelen om een en ander te bekostigen.

Een fusie BAZ/IKB - en dus aansluiting van FERARES bij het "Verenigd Secretariaat" - zal pas gerealiseerd kunnen worden als Michel RAPTIS zich verzoend heeft met zijn grote tegenspelers Ernest MANDEL, Alain KRIVINE en Livio MAITAN, hetgeen op korte termijn nauwelijks is te verwachten.

*

* *

CPN terug naar de basis

Na de nogal spectaculaire acties van de CPN op sociaal-economisch terrein in mei en augustus j.l., toen eisen voor volledige prijscompensatie kracht werden bijgezet met stakingsacties in o.a. de havens van Rotterdam en Amsterdam, is de activiteit van de partij op dit terrein ogenschijnlijk sterk verminderd, evenals op het sociale en culturele vlak. Er is een aantal oorzaken aan te geven, die tot die terugval in openlijke activiteit hebben bijgedragen. In de eerste plaats zal het feit dat binnen afzienbare tijd verkiezingen voor de Tweede Kamer worden gehouden, de partijleiding weerhouden van spectaculaire acties zoals stakingen, als van te voren succes niet verzekerd is.

In de tweede plaats zal de CPN haar activiteit hebben bijgesteld, toen haar duidelijk werd dat zelfs stakingsacties de vakbonden niet konden verleiden tot een harde oppositionele stellingname tegen het regeringsbeleid en tot daadwerkelijke acties om de eigen eisen ingewilligd te krijgen. In de derde plaats moest de partij op tal van terreinen inspelen op nieuwe situaties, die op het sociale en culturele vlak ontstonden na het bekend worden van concrete regeringsmaatregelen via de miljoenennota.

Hoewel er objectief gesproken meer aanleiding was dan vorig jaar om te protesteren tegen "bezuinigingen op collectieve voorzieningen" werd besloten (vooralsnog) geen soortgelijke demonstratie te houden als vorig jaar op 20 september, toen 7000 kunstenaars, onderwijsgevenden, vormingswerkers, welzijnswerkers, gezondheidszorgers e.a. op het Binnenhof van hun ongenoegen daarover blijk gaven. Ongetwijfeld mede met het oog op de a.s. Tweede Kamerverkiezingen werd gekozen voor een meer indirecte en langzame weg om de oppositie tegen het regeringsbeleid te organiseren en te stimuleren.

Deze gewijzigde taktiek betekent voor alles dat de partij zich nog meer dan voorheen zal richten op de basis, op de werkers en de gewone vakbondsleden, die rechtstreeks geconfronteerd worden met de effecten van het regeringsbeleid op hun terrein. Van partijleden vergt dat extra inzet voor de propaganda van partijstandpunten, niet alleen door mee te werken aan de verspreiding van het partijdagblad "De Waarheid" of de verkoop van speciale brochures, maar vooral ook door op te treden op de ledenvergaderingen van vakbonden en standsorganisaties.

Het is te simpel deze activiteiten uitsluitend te zien in het kader van de komende verkiezingscampagne, al speelt die natuurlijk wel een rol. Immers in de communistische optiek bestaat er onder de huidige verhoudingen "in Nederland geen democratie, zelfs niet in de zin van parlementaire democratie", maar is het Nederlandse parlement gemaakt "tot een leeg hulsel, waarachter zich niet alleen de dictatuur van het Nederlandse grootkapitaal verbergt, doch bovenal de dictatuur van het Amerikaanse grootkapitaal" (beginselprogramma der CPN). Door haar activiteiten alleen maar op verkiezingen af te stemmen zou de partij zich feitelijk bij de huidige verhoudingen neerleggen en afzien van de strijd tegen de "werkelijke machthebbers". Evenzeer onjuist is het de activiteiten van de CPN exclusief te bezien als actie tegen het concrete beleid van deze, de vorige of de volgende regering. Dat beleid, hoe goed en rechtvaardig het ook zijn moge, is voor de partij altijd slechts aanknopingspunt voor agitatie, omdat zij nu eenmaal gekozen heeft voor een onverzoenlijke confrontatie tussen de Staat en de "werkelijke machthebbers" enerzijds en het volk en zijn organisaties anderzijds.

De activiteit van een communistische partij moet vooral beoordeeld worden in het perspectief van de strijd om de macht door het volk, ook wel de dictatuur van het proletariaat geheten. Dat is niet alleen de strijd van de honderden of duizenden partijleden, maar juist ook van de miljoenenmassa van het volk die tot het besef gebracht moet worden dat de strijd voor het socialisme haar eigen strijd is. Daartoe moet de partij zich met die massa's verbinden door geduldig en volhardend werk. In de klassieke, maar nog steeds vigerende marxistisch-leninistische taktiek is in dit proces een belangrijke rol toegedacht aan de bestaande massa-organisaties zoals vakverenigingen, vrouwen- en jongerenorganisaties, die ieder op hun gebied de belangenstrijd organiseren. Het is de taak van partijleden om zulke organisaties van binnen uit om te smeden tot hulporganisaties en transmissieriemen, die de partij met de massa's moeten verbinden.

Dat betekent niet dat gestreefd moet worden naar formele onderschikking van vakbonden en andere zogenaamd neutrale organisaties aan de partij, maar dat getracht moet worden de sleutelposities daarin te doen innemen door partijleden. Dezen moeten van daaruit alle overtuigingsmiddelen aanwenden om die organisaties praktisch dienstbaar te maken aan de partij van het proletariaat in haar strijd voor het communistisch einddoel.

De partij en haar leden kunnen op velerlei wijze belangenorganisaties (proberen) te manipuleren. Zo zijn er organisaties als het ANJV en de NVB die openlijk ondergeschikt zijn aan de partij. Daarnaast bestaan er samenwerkingsverbanden van "georganiseerde en ongeorganiseerde werkers" op een bepaald terrein, zoals het anti-CRM-bezuinigingsfront, het Landelijk actiecomité Werklozen, het Landelijk actiecomité gezondheidszorg, en het Landelijk actiecomité Vijfploegendienst, die op initiatief van de partij zijn opgericht en geheel door haar beheerst worden. Tenslotte zijn er de "neutrale" belangenbehartigingsorganisaties, zoals vakbonden, studentenorganisaties, soldatenverenigingen en beroepsverenigingen, waarin de partij is binnengedrongen en althans voor wat betreft bepaalde geledingen haar invloed overheersend heeft weten te maken. Dat is o.a. het geval met de Beroepsvereniging voor Beeldende Kunstenaars, waarvan het bestuur onder aanmerkelijke CPN-invloed staat. Dat geldt evenzeer de studentenvakbonden ASVA en SRVU, waarin CPN-ers een bestuurlijke meerderheid hebben. Hetzelfde treft men aan bij sommige vakbondsorganisaties, zoals de Amsterdamse afdeling en de landelijke sectie vormingswerk van de ABOP, de Amsterdamse afdeling van de Bouwbond-NVV en de landelijke sectie welzijnswerk van de ABVA, waarin CPN-ers de meerderheid van de bestuursposities bezetten.

De CPN gebruikt al deze organisaties om propaganda te maken voor haar standpunten, maar vooral ook om acties rond bepaalde punten te ondernemen. De laatste tijd heeft daarbij de nadruk gelegen op de sociale sector: het onderwijs, het vormings- en welzijnswerk. Op sociaal-economisch terrein was de werkzaamheid van de partijleden nagenoeg volledig gericht op de discussies binnen de vakbeweging over het regeringsbeleid en de arbeidsvoorwaarden voor 1977.

Veel aandacht wordt recentelijk ook besteed aan de werkende jongeren en jeugdwerkloosheid. Opmerkelijk daarbij is de nauwe samenwerking tussen werkende jongeren-organisaties als NVVjc en KWJ en de communistische jongerenorganisatie ANJV. Zo hebben de op initiatief van het ANJV opgerichte comité's van schoolverlaters samen met andere jongerenorganisaties op 1 oktober een landelijke manifestatie op touw gezet om te protesteren tegen het verschijnsel van de jeugdwerkloosheid. ANJV, NVVjc en KWJ hebben ook samen met andere organisaties een landelijk protest georganiseerd tegen de invoering van de zogenaamde leercontracten (in de metaalindustrie). Verdere samenwerking tussen ANJV en het NVVjc valt te verwachten gezien de omstandigheid dat zich onder de gesalarieerde be-

stuurders van het NVVjc enkele CPN-kaderleden bevinden, zoals de heer P. ULENBELT, die tevens lid is van een CPN-districtsbestuur.

In het algemeen treden CPN-ers binnen de vakbonden op als loyale vakbondsleden, die zich houden aan de daarin genomen besluiten. Dat maakt een beoordeling van hun invloed op onderdelen van het vakbondsbeleid er bepaald niet eenvoudiger op. Het staat echter wel vast dat CPN-ers zich manifesteren bij vrijwel alle vakbondsactiviteiten en dat zij door hun meestal binnen partijverband gecoördineerde opstelling een buitenproportionele invloed uitoefenen.

Soms kan een merkwaardige vermenging van functies optreden, doordat partijleden niet alleen verantwoordelijkheid dragen in een CPN-gedomineerde buiten de vakbond staande organisatie van "georganiseerde en ongeorganiseerde werknemers", maar ook een bestuursfunctie bekleden in een erkende vakbondsorganisatie. Zulks is bijv. het geval in het welzijnswerk, omdat CPN-ers de meerderheid hebben in het bestuur van de landelijke sectie welzijnswerk van de ABVA en bovendien de helft van het aantal bestuursleden van deze sectie een bestuurlijke functie bekleedt in het anti-CRM-bezuinigingsfront, dat goeddeels door CPN-ers beheerst wordt.

Het zijn juist deze posities, die de CPN in de belangenorganisaties inneemt, die vooraanstaande partijleden over hun organisatie doen spreken als een partij van zwaar politiek gewicht. Of deze uitstraling van de partij zich ook zal uiten in verkiezingsuitslagen is daarbij voor de partijleiding van minder belang, al zal uiteraard elke electorale winst welkom zijn.

*

* *